

ZÁKLADY DUCHOVNÍHO ŽIVOTA

(Verze 4 + 4)

Petr Dvořáček

- Zkusme najít ve svém okolí někoho, kdo neodmítá diskuzi na duchovní téma.
- Nabídněme mu několik setkání, ve kterých se může dozvědět, o čem je skutečně křesťanství.
- Zkusme sami vést kurz Základů se svým sousedem nebo dlouholetým známým, spolupracovníkem, ... a doprovázet ho na jeho cestě k Bohu.
- Oddělme Boha od historie církve.
- Předávejme praktické zkušenosti.
- Zkusme více klást otázky než dávat odpovědi.
- Soustředíme se na setkání s Bohem. Otázky kolem církve, dogmat a věroučné otázky odložme stranou.

Tento materiál slouží především pro vedoucího „Základů“ jako podklad, ze kterého čerpá. Jednotlivá setkání vede spíše podle *Základů – studijního materiálu*. Každá lekce je na jednom listu papíru formátu A5, který po skončení setkání nechává vedoucí tomu, s nímž Základy probírá. Tak se dotyčný může ještě kdykoli sám doma v klidu vrátit k probranému tématu.

Kontakt:

Sbor Církve bratrské v Brně – Betanie
 Kamenná 1, 639 00 Brno
www.betanie.cz
 Petr Dvořáček
 tel: 736 779 216
petr.dvoracek@cb.cz

Druhé vydání © 2019 Petr Dvořáček

Vydal Sbor Církve bratrské v Brně – Betanie
Brno 2019

Obsah

Úvod do Základů	7
1. Evangelium	11
2. Pokání a znovuzrození	15
3. Hřích	19
4. Odpuštění	21
II. část Základů	
5. Modlitba	23
6. Bible	27
7. Církev	31
8. Duchovní svět	35

Úvod do Základů

Tyto Základy vznikly jako podpůrný materiál pro osobní vedení lidí k Bohu. Často lidé vyjádří, že nevědí, o čem to křesťanství vlastně je a mají zájem dozvědět se víc. Nejsou však natolik otevření, aby se nechali pozvat do církve. Jedna z možných cest je v takovém případě nabídnout jim osobní vysvětlení několika základních pilířů křesťanství např. u kávy v oblíbené kavárně nebo doma. Oficiální kurzy Základů nejsou pro mnohé naše přátele lákavé. Mnozí **hledají Boha, ale nehledají církev**. Jsou otevření Ježíši Kristu a jeho evangeliu, ale nechtějí svůj život spojit s církví. Určitě ne v jejich fázi otázek a hledání.

Každá lekce Základů si žádá **osobní přípravu, modlitby a osobní blízkost Bohu**. Lekce účastníka nevedou doslova za ručičku, ale nechávají mu jistý prostor pro osobní domýšlení souvislostí. Zároveň se snaží poskytnout jistou kostru rozhovoru, ve kterém během jedné hodiny může druhá strana pochopit něco ze základů křesťanství. Tyto Základy nechtějí být „poučkou“, kterou někomu předáme a splníme tak úkol. Vždy půjde o náš osobní duchovní život, o naše srdce pro lidi i pro Boha. To, co předáváme, nemůžou být myšlenky někoho jiného, ale naše osobní svědectví o Ježíši Kristu. V tomto smyslu je také důležité neustále všechny předávané informace doplňovat o své příběhy, zkušenosti, svědectví o Bohu.

Tento materiál vznikl na základě osobních zkušeností z rozhovorů s hledajícími lidmi, kteří měli větší či téměř žádné povědomí o křesťanství, ale zároveň chtěli vědět víc. Do církve však přijít nechtěli. Během jednotlivých lekcí je dobré klást otázky, zda řečené dává smysl, zda to dotyčný chápe. **Nejde o přednášky, ale o rozhovor**. Nejde o to mluvit jen o biblických textech,

ale o skutečném životě na základě biblických textů. Je třeba být ochoten zcela opustit svůj scénář a vydat se na cestu směrem, kterým jde partner. Jinak se naše cesty příliš rychle vzdálí. Ukázalo se, že jistou výhodou je vedení kurzu Základy v tandemu dvou vedoucích, kteří se doplňují, než formou „jeden na jednoho“ (v případě, že vedete více jak jednoho člověka).

Na materiálech se základy křesťanství jsem začal více pracovat ve chvíli, kdy do našeho sboru chodilo více hostů a já si uvědomil, že kromě nedělí jim nemáme co nabídnout. Proto jsem zpracoval Základy a nabídnul je jako oficiální kurz pro skupinu zájemců v pevně daný termín. Jaké bylo moje překvapení, když se do Základů hned přihlásilo pět lidí. S nimi jsem Základy prošel a objevoval první věci, které jsem musel přepracovat, místa, kde jsem nebyl dost srozumitelný, kde se ztrácel ten správný tah. Časem jsem si začal klást otázku, proč by kurz musel být jen na pozvánky pro skupinu lidí na určitém místě a v určitý čas. A rozhodl jsem se nabídnout Základy kamarádovi z dob mého dospívání. K mému překvapení souhlasil s tím, že bychom se scházeli a s účastí dokonce souhlasila i jeho žena. Oba s křesťanstvím neměli prakticky žádnou zkušenost. Inklinovali spíše k jiným duchovním proudům. A tak jsem začal vysvětlovat, že na Základech nejde o dogmata církve, ani o samotnou církev či náboženství. Bylo třeba, aby celý batoh představ, který se jim pojil s termínem Bůh, odložili bokem. Byl to zajímavý začátek. Denně jsem se za ně modlil, jezdil za nimi každých čtrnáct dní s úzkostí a obavou, jak přijmou to, o čem s nimi budu mluvit. A pokaždé jsem pak při návratu v autě zpíval a nahlas chválil Boha za krůčky, které byly nepřehlédnutelné. Po skončení Základů se oba shodli na tom, že se jim zásadně změnil pohled na víru v Boha. Najednou pochopili, že je to něco do praktického života. Najednou objevili, že křesťanství je o skutečném duchovním životě. Nikdy nezapomenu na to ticho, po kterém se jeden

z účastníků Základů zeptal: „A co to vydání se Bohu znamená, co to je, jak se to dělá, jak to vypadá?“

Jiní manželé začali Základy tak, že jsme k nim jednou zašli na Vánoce popřát jim pěkné svátky. Oni se zeptali, jak jsme se dostali ke křesťanství, my jim s manželkou řekli svůj příběh, a když jsem viděl, že je to zajímavá, zeptal jsem se, jestli by se chtěli dozvědět, o čem je duchovní život z křesťanské perspektivy. Že bychom se mohli jednou za čas sejít na kafe a probrat to. Opět jsem se divil, že souhlasili. Lidé, kteří absolvovali Základy, mají společné i to, že se setkáváním nechtějí skončit, a tak s nimi pokračujeme dál a čteme společně Biblii nebo procházíme jiné materiály, které už jdou hlouběji.

Jako kazatel po 12 letech musím přiznat, že skrze vedení Základů sám rostu víc, než přípravou na hluboké biblické hodiny. Věřím, že nám jako církvi tento v praxi vyzkoušený materiál může pomoci znovu objevit krásné Ježíšovo Velké poslání, abychom činili učedníky, a to ne až po jejich obrácení se k Bohu, nýbrž ve fázi jejich nevěry vůči Bohu. *Základy prostě fungují, zkuste je!*

Charakteristika Základů

- 4 setkání – základní témata víry v Boha.
- Lze navázat následnými 4 setkáními ve II. části.
- Vždy na 1 hodinu.
- Jeden na jednoho nebo skupina.
- Na místě, které si zvolíme.
- Každý týden / každý druhý týden.
- Interaktivní a osobní přístup.
- Kdykoli můžeme skončit.

Pozvání

- Pokud bys chtěl(a) vědět víc, o čem je skutečné křesťanství.
- U kávy, doma projdeme 4 základní témata víry v Boha.
- Kdykoli, když budeš chtít, můžeme skončit.
- Budeš-li mít zájem, můžeme navázat dalšími 4 tématy.
- Na konci budeš rozumět jádru křesťanství a skutečnému duchovnímu životu.

Cíl

- Pomoci lidem porozumět, o čem je skutečné křesťanství.
- Pomoci lidem nalézat osobní vztah k Bohu.

Struktura

Každá lekce obsahuje některé nebo všechny tyto části:

čtení z Bible

zkoumání významu

zamyšlení a diskuze

příležitost k růstu

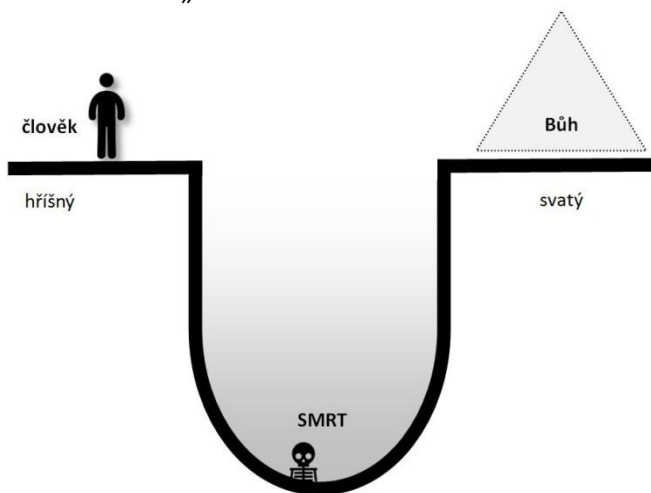
citát

Evangelium

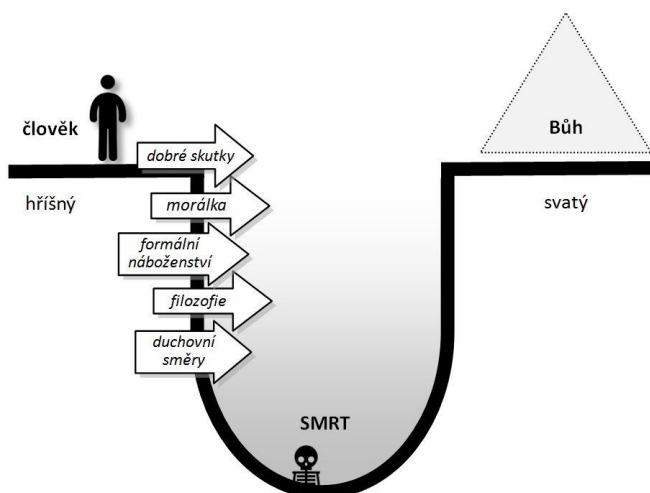
Mnoho lidí něco ví o církvi, něco o morálním úpadku kněží, něco o financích a církvi. Slyšeli o Ježíši Kristu, ale o čem je jádro křesťanství, to nevědí. Už někdy zahlédli bohoslužbu v televizi, ale kromě ornátů, varhan a vážného slova si většinou nic nepamatují.

- O čem je vlastně celé křesťanství? Je především o skutečném duchovním životě, což je život založený ještě na něčem jiném než jen na materiálních věcech. Život postavený na duchu, nebo jednoduše na Bohu.
- Základní orientace: namalujme na kousek papíru obrázky známé ze 4 duchovních zákonů a vysvětleme je.

1. Na začátku Bůh stvořil člověka, žil s ním společně, dal mu celou zemi, jen z jednoho „stromu“ (poznání dobrého a zlého) mu zakázal jíst. Nechtěl, aby člověk poznal zlo. Člověk, jak víme, ho neposlechl a ovoce ze stromu ochutnal. V tu chvíli zlo vstoupilo do světa a oddělilo člověka od Boha. Mezi ním a Bohem vznikla propast, kterou můžeme nazvat „smrt“.

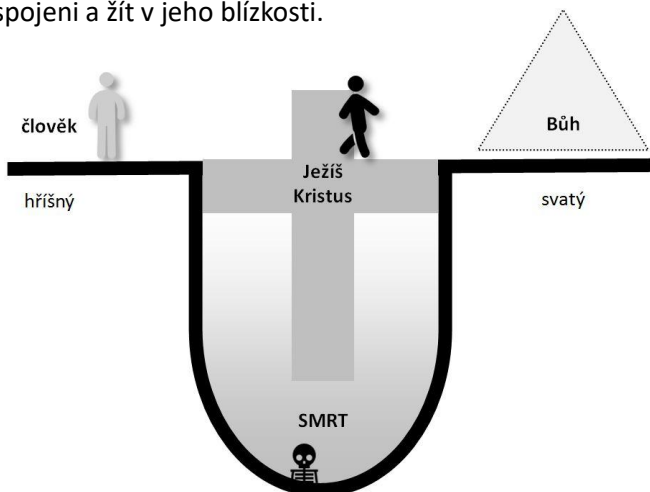

2. V člověku zůstalo prázdné místo po Bohu, a proto hledá ve svém životě něco „víc“. Touží po jistotě, po něčem pevném, po věčném životě bez smrti, bolestí, nemocí a strachu. Touží nebýt sám, touží, aby jeho život měl smysl, směr a cíl, aby nebyl marný. Snaží se dojít naplnění těchto svých potřeb skrze „dobrý život“, skrze nejrůznější duchovní a náboženské proudy, filosofické přístupy... Propast smrti a vnitřní prázdnoty však zůstává. Často si neuvědomuje, že to, co hledá je právě „ztracený“ Bůh, od nějž je člověk oddělený svým vlastním zlem.

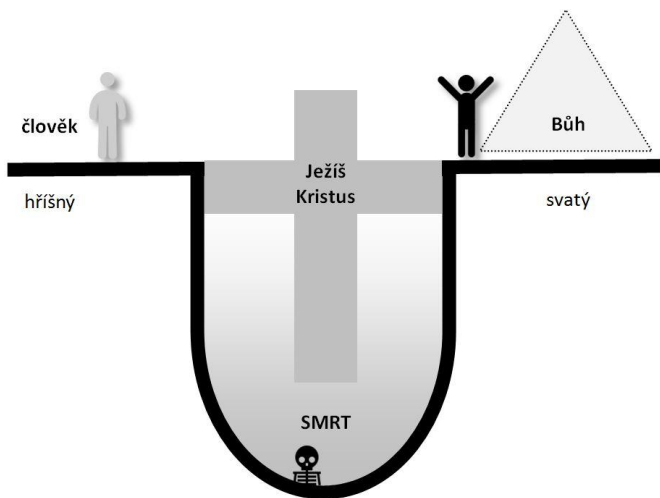

3. Protože Bohu nebyla situace lidí lhostejná, poslal na zem svého syna Ježíše Krista, který se narodil jako obyčejný člověk a Bůh zároveň. Jako Boží syn nikdy do svého života nepustil zlo a jako člověk prošel vším, včetně smrti. Protože nezhřešil, smrt ho neudržela ve své moci. Vstal z mrtvých, a tak vytvořil most mezi člověkem a Bohem. On je dveřmi, kterými můžeme projít k Bohu a opět se s ním setkat a navázat s ním vztah, jaký jsme měli na začátku po stvoření světa. Projít dveřmi (či přejít po tomto pomyslném mostě) znamená odevzdat Bohu svůj život se vším,

co v něm bylo a je. Přiznat se ke všemu svému zlu a předat mu ho. Požádat ho, aby vstoupil do našeho života a my tak mohli být s ním znovu spojeni a žít v jeho blízkosti.

4. Význam osoby Ježíše Krista je v křesťanství centrální. Bez něj není možné přijít ke skutečnému živému Bohu. Je to cesta, která trvá určitý čas a žádá si nás celé. Přejít po pomyslném mostě Ježíše Krista je zlomovým bodem našeho života. Neztrácíme sami sebe, naše záliby, náš život, jsme to stále my. Získáváme však zcela novou naději, novou víru, nové hodnoty, smysl, naplnění a cíl života.

- Zde je místo pro otázku, *kde dotyčný stojí. Nechme jej samotného, ať se namaluje do obrázku.* Stojí daleko před mostem, dívá se na druhou stranu od mostu pryč nebo se dívá směrem k mostu? Jde blíž, stojí na úpatí mostu nebo už dělá první kroky po mostě? Kde stojí a proč myslí, že tam stojí? Co mu brání popojít směrem k mostu? S jakými životními okolnostmi to souvisí...? Co by se muselo stát, aby přešel na druhý břeh?
- Informace, které v tuto chvíli člověk dostal, pro něj mohou být velmi nové a on nemusí hned vědět, jak je zpracovat, jak souvisejí s jeho praktickým životem, s tím, kde se právě teď nachází. Ideální je sdílet naše svědectví, jak jsme poznali Boha my. Jak se odvíjela cesta přes most v našem osobním životě.
- Lidé nejsou často osloveni informacemi, ale osobním příběhem!

Pokání a znovuzrození

(Skutečný život s Bohem)

(Je třeba dobře zvážit, jestli uvedené texty číst z Bible, nebo je spíše bezprostředně převyprávět, parafrázovat a mluvit o podstatě věci.)

Pokud se budeme bavit o skutečném Bohu, pak jeho vstup do našeho života musí znamenat opravdové změny. Jak k nim dojde? Kudy vede cesta? S čím souvisí?

Pokání:

- Podobenství o marnotratném synu podle L 15,11-24 ukazuje něco důležitého o poznání Boha. (Převyprávěj.)
 - Základní orientace: otec = Bůh;
syn, který odešel = člověk, který žije bez Boha...
 - Kde začíná obrat marnotratného syna? (Má nouzi, v. 15)
 - Možnosti jak mohl reagovat: začít krást a podvádět; hlavně se nevracet k otci – zatvrdit se.
 - On však šel do sebe: Bez toho, že půjdeme do sebe, nelze dojít k Bohu. Jednoduše jde o pokání! Zkratka **ULOV**:
 - U**známe své viny
 - L**itujeme jich
 - O**dvracíme se od nich
 - V**yznáme je
 - Marnotratný syn: Uznal svůj stav a prohřešení se vůči otci (v. 18); Litoval, že tak jednal; Odvrátil se od své dosavadní cesty (v. 18); Vyznal to (v. 21).

Bůh je skutečný a naše obrácení se k němu musí být také skutečné – žádné naoko, napůl, jen něco. Jde o celý život, celé srdce, celou duši... Pak se věci skutečně hýbou a posouvají!

Čím může člověk začít? Povzbudte dotyčného, ať si dá nějaký čas a popřemýšlí nad svým životem, svou vinou. Ať se nesnaží omlouvat, ale prostě přizná „barvu“ o svém životě jako celku nebo o velmi konkrétních věcech v něm a pak ať to jednoduše řekne Bohu.

- Můžeme se např. domluvit, že dotyčný v rámci posunu v poznání Boha si doma v klidu udělá určitý „scan“ života. Projde si život a svou vlastní vinu i nouzi – co udělal v životě špatně, kde je na dně, kde si neví rady, za co by zasloužil trest (podobně jako marnotratný syn). Tento „scan“ může být rozšířen - kde by dotyčný řekl, že ve svém dosavadním životě vidí Boží zásahy a pomoc?
- V pokání nejde jen o konkrétní hříchy, ale i o hřích dosavadního života bez Boha. Žít bez něj znamená říkat – nejsi, nevěřím ti (podobně jako Adam s Evou – jablko je dobré a není to tak, jak říkal Bůh). Pokání je třeba vnímat jako návrat ztraceného syna – byl jsem od Boha vzdálen, nyní se vracím.

Znovuzrození

je narození se znovu, ale ne tělesně, tentokrát duchovně, z Ducha, z Boha.

- Přečtěte text z J 3,3-6.
 - „*Nemůže spatřit... vejít*“: Ježíš mluví o tom, že bez tohoto nového narození nelze vejít do Božího prostoru, do věčného života nebo jak to chceme nazvat. Je to klíčové!!!
 - Nejde o reinkarnaci („znovu-se-rození“), ale o inkarnaci (rození se) Božího Ducha v člověku.
 - Je to dar, který nemáme ve svých rukou.

- Znamená to, že Bůh začne přebývat v nás, stane se naší součástí. (Ef 1,14) Vysvětleme, že Duch Boží zaplní prázdný prostor v nás; stane se naší součástí; získáváme novou identitu.
- Odevzdání se Bohu: Jako bychom předali kormidlo či volant Bohu, dál je to naše loď a auto a můžeme si rozhodovat, ale už nechceme... (Vysvětlete, že nejde o to, abychom od této chvíle všechno v životě pustili a vzdali, protože to je na Bohu. Můžeme a máme se dál snažit, ale už jsme ochotní se všeho vzdát, kdyby to Bůh chtěl, protože chápeme, že On věcem rozumí lépe než my – důvěřujeme Mu.)
- Začínáme vidět věci jinak, jsme citlivější na zlo své i to v našem okolí. Začíná docházet k celkové proměně člověka od jádra – jsme zbaveni našich vin, objevujeme zdroj odpuštění, lásky. Vnímáme zdroj pokoje a síly pro život, čím dál více chápeme cíl a smysl života. Začínáme žít s Bohem, v Bohu.

Shrnutí:

- Je třeba učinit pokání (celkově i konkrétně) – ULOV – a pak prosit Boha o odpuštění, požádat Ježíše Krista, aby vešel do našeho srdce (narození se v srdci) a odevzdat mu svůj život.
- Povězme účastníkům o procesu našeho vlastního obrácení, o tom, jak jsme si uvědomovali naši vlastní vinu, jak se naše srdce stávalo citlivějším na naše provinění vůči Bohu i vůči lidem. Podělte se o to, jak to vypadá zcela prakticky, jak jsme to zažili my sami, jakým způsobem se Kristus narodil v našem srdci.
- Svědčíme zde pouze o tom, co jsme sami poznali a jak věříme. Nejde o přebití argumenty, ale o seznámení s evangeliem.

Úkol:

Dotyčný si v rámci posunu v poznání Boha doma v klidu udělá „scan“ života. Projde si svůj život a svou vlastní vinu a nouzi.

Hřích

Navážeme na 1. lekci (Evangelium – 4 duchovní zákony) a připomeneme problém mezi člověkem a Bohem v důsledku hříchu. Navazujeme také na předešlou 2. lekci ohledně „scanu“ života dotyčného. *Co si u scanu života uvědomil? Co mu to dalo?*

Co podle něj dělá vinu vinou? Jak ji poznává? Co s vinou obyčejně lidé dělají? V čem tkví vina?

- V Bibli znamená hřích doslova: minout cíl (hebrejsky: *šagah*), záměrné činění zlého (*chatta*), ale i nezáměrné – Nu 15,22-29, být svévolný, jednat jen podle své vůle (*raša*), nebo také: přestoupení, nepravost, převrácenost, vzpoura, odmítnutí...
- Pojdme se podívat na první hřích člověka, jak je uveden v Bibli. Gn 3,1.4.5. – V těchto větách had jasně vyjadřuje, že Bůh je lhář a sobec. Říká, že my lidé můžeme být jako Bůh a přitom bez Boha. Žena i muž přestávají věřit Bohu a uvěří těmto lžím.

Co způsobuje hřích/vina?

- Každý hřích ničí vztahy – ve výchově dětí, v manželství, mezi generacemi, na pracovišti... Bez Boha není měřítko.
- Zničení vztahu mezi Bohem a člověkem. (Gn 3,10) Zničení vztahu mezi člověkem a zemí. (Gn 3,17) Poničení vztahu mezi mužem a ženou. (Gn 3,16b) Poničení vztahu sám k sobě. (Gn 3,10 – stydí se) Všechny základní vztahy člověka byly poničeny.

Co je kořenem hříchu?

- Není to, že něco nedodrží, nějaký příkaz nebo zákaz. Hřích začíná i u Adama a Evy tím, že se Bohu vzdálí, že mu přestanou věřit, že ho vytěsní něčím jiným (u Adama a Evy to byly

myšlenky hada). Základ hříchu je „nevíra Bohu“. Svět a můj život se pak řítí bez základů, měřítek, smyslu a cíle života jako celku.

- Hřích není něco, pro co nás Bůh zatratí. To neudělal ani u Adama a Evy (Gn 3,21: *udělal jim kožené suknice a přioděl je*) a nedělá to ani dnes. Bůh nenávidí zlo a hřích, ale miluje hříšníka. Skrze hřích se však Bohu vzdalujeme, ztrácíme o něm představu, víru v něj, neslyšíme ho...

Podle čeho poznávám své zlo, hřích?

- Podle čeho poznáváme svůj hřích? Nechme dotyčného mluvit. Jak si to představuje v praktickém životě? Jak by to mohlo fungovat?
- Jaká je role svědomí? I podle psychologů je svědomí něco, co lze ovlivnit výchovou (za něco se v jisté kultuře budeme cítit proviněni, v jiné to přejdeme). Jeho samotná existence ale ukazuje na to, že lidé mají umět mezi zlem a dobrem rozlišovat. Svědomí je určitou váhou, která má naše činy poměřit. Tuto váhu je třeba kalibrovat. Svědomí nás může oklamat. Poznání mé viny je mezi mnou a Božím Duchem, který mi na ni ukazuje.
- Sdílejme naši zkušenost, kdy jsme poznali svůj hřích. Povězme, co nám osobně pomáhá hřích vidět (vzpomeňme na to, jak jsme začali být citlivější na hřích, když jsme uvěřili), přiznat si ho a přinést Bohu, jako své zlo. Sdílejme, jak přiznání hříchu osvobozuje a jak je cesta přiznání a opuštění hříchu úžasná v porovnání s výmluvami a snahou o zakrývání našich vin.
- *Vraťme se ke scanu života a pozvěme dotyčného, aby oslovil Boha, přiznal mu své viny a prosil Ježíše Krista o jejich odpuštění. Ukažme znovu na význam Ježíše Krista a jeho oběti pro odpuštění viny.*

Odpuštění

Shodneme se asi v tom, že bez odpuštění nelze vytvářet vztahy (manželství, přátelství...). Stejně tak bez odpuštění druhým nemůžeme vytvářet vztah s Bohem.

- *Co je odpuštění? Nechme dotyčného vysvětlit jeho představu.*
 - Prvotně je to akt vůle, nikoli pocitů (ty se mohou dostavit později).
 - Znamená to pustit a nechat být, nevracet se k tomu, nevyčítat, nepřipomínat před druhým, před ostatními a dokonce ani sám před sebou.
 - Pokoření se, necháváme naši újmu a nevracíme se zpět proto, abychom mohli jít vpřed.
- *Co myslíte, že znamená 77x odpustit druhému?*
 - Přečtěte si Mt 18,21-23. Znamená to, že Ježíš nás učí odpouštět vždy. Proč asi?
- *Co se děje, když neodpustíme?*
 - Osobní trápení – psychologové sami tvrdí, že je to zdroj mnohých neuróz a psychosomatických nemocí...
 - Boží neodpuštění – podle Mt 6,15 je to jediná podmínka v Modlitbě Páně.
 - Neodpuštění si neseme dál a předáváme ho – reagujeme na něco podrážděně, zraněně a dál dráždíme a zraňujeme. Místo aktivity začíná reaktivita!
- *Máme odpustit bezpodmínečně každému?*
 - Odpuštění nezná hranice, vztahy je znát musí!
 - Tomu, kdo nám ublížil (urazil, shodil, pomluvil...),

- tomu kdo neublížil záměrně (není si toho možná vědom – ohrožení, nedorozumění, nepochopení), ale my s ním máme problém (někdo o nás něco řekl, ale nezná nás natolik, aby věděl, že to tak není...),
 - druhým lidem: např. rodiče, manžel(ka), děti, autority (politici, úředníci...), skupiny (Romové, komunisté...),
 - Bohu, ač se proti nám neprovinil (nemoc, životní okolnosti, těžké dětství...),
 - sám sobě (vizáž, schopnosti,...).
- Motiv odpuštění: Přečtěte Mt 18,23-35 a Ko 3,13.
Co se z tohoto textu dozvídáme o odpuštění?
 - Každému z nás lidí Bůh velmi mnoho odpouští.
 - Odpouštíme druhým, protože jsme si vědomi obrovského odpuštění ze strany Boží. Motiv odpuštění je to, že nám odpouští Bůh. Kdo zažívá odpuštění, odpouští druhému.
 - Neodpuštění člověku ničí vztah s Bohem.
 - *Co se ještě dozvídáme o odpuštění podle L 7,40-50?*
 - Co si můžeme uvědomit na příběhu z L 7,36nn? (Kdo je víc změněn jako člověk? Projeví se Boží odpuštění prakticky v chování, nebo je to jen vnitřní pocitová záležitost?)

Úkol:

Dotyčný se pokusí nakreslit svou mapu vztahů. V jakých vztazích žije, kdo je mu blízko, kdo dál. Použije např. barvy k vyjádření vřelosti nebo naopak neodpuštění. Projde si, komu ve svém životě potřebuje odpustit. Na závěr se pokusí zakreslit, kde je v jeho vztazích Bůh.

Modlitba

Vraťme se nejdřív ke vztahové mapě. *Co si na ní dotyčný uvědomil? Dalo mu to něco? Měl by něco podniknout v rovině svých vztahů? Co konkrétně?*

Zeptejme se, *co si účastník představí pod výrazem modlitba. Má s ní nějakou osobní zkušenost?*

- V modlitbě nejde o naučené texty, nejde o přeříkání něčeho naučeného, ale jde o rozhovor. Věříme, že nás Bůh slyší stejně reálně, jako my k němu mluvíme.
- Modlitba patří do života křesťana jako něco přirozeného – komunikace = vztah. Víra v Boha není o přesvědčení, zda Bůh existuje, ale věřit znamená především mít vztah, milovat. (Dt 6,5)
- V Bibli čteme a ve svém životě zažíváme: „*Neboť každý, kdo prosí, dostává, a kdo hledá, nalézá, a kdo tluče, tomu bude otevřeno.*“ (L 11,10) „*Buďte bdělí a prostě v každý čas.*“ (L 21,36)
- Sdílejme svou zkušenost vyslyšené prosby. Uvedme poctivě, že Bůh jedná různě a mnohdy věci řeší jinak, než čekáme.
- Modlitba je jako tento příběh: Tatínek pozoroval svého malého chlapce, který se snažil vši silou odsunout velmi těžký květináč s květinami. Dítě se namáhalo, supělo, rudlo, ale nepodařilo se mu květináč posunout ani o jeden milimetr. „Použil jsi opravdu všechny své síly?“ zeptal se ho tatínek. „Ano,“ odpověděl chlapec. „Ale ne, to víš, že ne,“ odpověděl mu táta, „ty jsi mě totiž nepoprosil, abych ti pomohl.“ Modlit se znamená použít všechny své síly!

Modlitba jako setkání

Abychom se mohli setkat s Bohem, musíme se předně setkat *sami se sebou*, být sami u sebe (roztěkané myšlenky, chaos...). Když nejsme u sebe doma, nemůže nás Bůh zastihnout, kdyby k nám chtěl přijít! Být *sám s Bohem* to je počátek modlitby – ne slova. Modlitba tedy začíná *vůlí, ne slovy*.

Modlitba nemusí být zbožná, má být pouze pravdivá. Můžeme Bohu vyjádřit: náš nedostatek, naši touhu; neschopnost stačit sami sobě a svému životu; náš hřích a stinné stránky; náš strach a naše zoufalství; naše radosti a štěstí...

Modlitba jako rozhovor

Můžeme zavolat a zároveň víme, že nám může být zavoláno – je v tom svoboda (jakmile k tomu přistupuji, jako že „musím“, není to ono...). Bůh modlitbu nepotřebuje, ale chce... Boha nesmíme používat jako *odpadkový koš* – házet do něj své odpadky... a jít. Máme mu dát možnost, aby něco řekl. Je to podobné jako návštěva u doktora – nepočkáme ani na recept a už odcházíme!

Modlitba jako mlčení před Bohem

Bůh nemluví vždycky okamžitě. Bůh s námi chce také jen tak být. Žalm 16,11! Pouhá Boží přítomnost je proměňující a uzdravující – i beze slov.

Pevné místo modlitby

- Zdravé napětí mezi spontánností a plánováním. Modlitba by neměla sklouznout do „musím“ ani jen do „chce se mi“. Je to o tom hledat správnou rovnováhu.
- Je dobré najít si každý den určitý čas, opakovanou příležitost. Vyhradit si prostor.

- Když mluvíme často s nějakým jiným člověkem a rozhovory jdou do hloubky, po čase ho známe docela dobře. Stejně je to i s Bohem. Každodenní modlitba přináší duchovní růst a posun.

Překážky vyslyšení modliteb

- motivy, které se týkají našeho sobeckého já (Jk 4,3),
- hříchy, které nebyly očištěny (Iz 59,2),
- neposlušnost (Př 28,9),
- nevěra (Jk 1,6-7),
- konflikty s druhými lidmi, hřích (Mk 11,25).

Úkol:

Můžeme dotyčnému navrhnout, aby, pokud to ještě neudělal, oslovil do příště Boha v modlitbě. Pokud chce hledat Boha, pak začít s ním komunikovat je základ. Pokud to už udělal, lze navrhnout pravidelnou modlitbu, např. ráno nebo večer, třeba ve stejný čas společně s dotyčným na dálku.

Bible

Hodně lidí považuje Bibli za klíčovou knihu. *Proč? Co si o tom dotyčný myslí? Četl ji někdy? Její část?*

Důvěryhodnost

- Jednota, kompatibilita, vnitřní ucelenost i přes délku období vzniku víc než 1500 let a víc jak 40 autorů různých postavení a vzdělání (od rybářů až po krále).
- Důvěryhodnost starých textů se posuzuje podle časového odstupu mezi originálem textu a následnými kopiemi. A také podle množství vzniklých kopií. U Nového zákona jde o kopie vzniklé v rozmezí 50 - 300 let od sepsání originálu. Z té doby se nám zachovalo 5000 kopií řecky, 8000 latinsky, 1000 v jiných jazycích. Pokud nevěříme textům Nového zákona, pak musíme odmítnout i veškerou starověkou literaturu
- Přesnost textů i po 2000 letech. Qumránské jeskyně a svitek prorocství Izajáše – naprosto shodný text. (Také části *Tóry, Jo, Sd, 1.a2.S, 1.a2.Kr, Jer, Ez, malí proroci, Ž, Př, Job, Pí, Rt, Pl, Kaz, Es, Da, Ezd, Ne, 1.a2. Par.*)
- Obstojí v kritice archeologů. Objevení města Týr, v jehož existenci historikové nevěřili (objeveno archeology ve 20. st.); archeologové svými objevy jen potvrzují tvrzení Bible.¹
- Je realistická: Nezatajuje selhání významných postav (patriarchové - Gn 12 a 49; král David; chyby a slabosti velkých

¹ McDowell, J. *Nové dokazy - ktoré vyžadujú rozhodnutie*. Creativpress, Bratislava. 2006. s. 531.

apoštolů - Petrovo trojí zapření; nechápavost srdce apoštolů - Mk 6,52; apoštolové bez víry - L 8,25; L 9,40 nn...).

Historie:

- Kánon Starého zákona byl uzavřen v 1. století po Kristu. Kánon Nového zákona ve 4. stol. po Kristu. Starý zákon je psán převážně hebrejštinou, pouze místy aramejštinou. Nový zákon řečtinou a aramejštinou. Stojí za zmínku legenda o překladu Septuaginty (<http://cs.wikipedia.org/wiki/Septuaginta>).
- Lze vypůjčit od kazatele hebrejskou a řeckou verzi a jako zajímavost ji ukázat.

Důležitost

- Pokud chceme, abychom svým životem odráželi Boha (naše identita = obraz Boží), pak potřebujeme k tomuto vykreslení co nejvíce odstínů Božího charakteru. Obrazně řečeno potřebujeme širší a širší škálu odstínů barev, aby obraz byl co nejvěrnější. Z Bible poznáváme odstíny Božího charakteru a jednání s námi lidmi. Poznávat Bibli znamená poznávat sebe a zároveň Boha.
- Bible je jako obraz: SZ je pozadí a kontext, NZ je hlavní postava, epištoly jsou dokreslením detailů... Nebo je Bible jako noční obloha: čím déle se díváš, tím více objevuješ!
- Jde o dopis Boha nám lidem. Bibli sepsali lidé, ale inspirovaní Božím zjevením. Praxe pak prověřila, zda je to k životu či ne. Bible je jediné historicky objektivní měřítko, bez kterého bychom byli odkázaní jen na subjektivní pocity.

Obsah Bible

- 66 knih, 39 + 27 (3 x 9).
- Základní orientace – Starý zákon: Tóra (5 knih Mojžíšových), proroci (knihy Samuelovy a Královské, velcí a malí proroci), spisy (všechno ostatní). Nový zákon: 4 evangelia, Skutky, epištoly...
- K jednotlivým knihám můžeme dát krátký komentář; vzpomenout, co nás kdy oslovilo nebo kterou knihu máme nejraději a proč.

Jak ji četl Ježíš a první apoštolové?

- Autorita - Mt 5,18 (*nepomine ani tečka*) a Mk 14,49 (*naplnila*)
- L 24,32 (*vykládal, otvíral*)
- J 5,39 (Písmo samo není spasitelné)

Jaký potenciál má Bible, když ji čteme?

- Čistí, posvěcuje = proměňuje (J 17,17) – postupná plastika, kdy za pár let vypadáme jinak! Každodenně, pravidelně!
- Sytí nás. (Mt 4,4)
- Poznáváme Ježíše Krista. (J 5,39)
- Vyzbrojuje - meč Ducha svatého. (Ef 6,17)
- Pomáhá nám, aby se naše víra mohla vyvíjet zdravě, odhaluje falešné představy. (Tt 1,9)

Jak číst Bibli?

- Denně s modlitbou. (Jz 1,8)
- S očekáváním, vírou a touhou. (1Pt 2,1-2)

- Po přečtení textu si můžeme pokládat 4 základní otázky:
 1. Co to říká o Bohu?
 2. Co to říká o lidech?
 3. Co to říká o mě?
 4. Co s tím udělám?
- Nebýt jen posluchači, ale uvádět ji do praktického života (Jk 1,22), takže poté, co porozumíme textu, následuje otázka: Jak se to projeví v mém životě?
- Ptát se, co to znamená pro můj život dnes?

Úkol:

Zde můžeme pozvat dotyčného ke společnému čtení. Nabídněme mu, že spolu budeme číst některé z evangelií a pak mluvit o tom, co nás oslovilo, čemu nerozumíme, co text říká.

Církev

Pokusme se v začátku dotyčného rozprávát a *nechat ho vyjádřit jeho zkušenosti a představy o církvi. Jaká je, k čemu existuje, co ví o její historii, jaké s ní má osobní zkušenosti?*

Proč tolik církví?

- Vysvětleme základním způsobem, že existuje ŘKC na západě Evropy (západní Evropa je více racionální), Pravoslavná církev na východě (východní Evropa a Asie je více „mystická“), protestantské církve vznikaly od 16. století (dnes u nás: baptisti BJB, metodisti ECM, evangelíci CČE, husiti CČSH, Církev bratrská CB,...).
- Je to dáno historickým vývojem, neochotou církve se měnit a reformovat, ale i důrazy, které byly přinášeny různými silnými osobnostmi. Je to záležitost nás lidí, nikoli Boha.
- Všechny církve mají ovšem stejný základ – Ježíše Krista a stejné evangelium. Rozdíly jsou v projevech a tradicích.

Proč církev?

- Je to podobné jako uhlík v ohništi. Když ho vyndáme, rychle vychladne. Když zůstane v ohništi, zůstane déle žhavý. Člověk potřebuje druhé jako zrcadlo, jako povzbuzení, pro sdílení zkušeností, otázek, společné hledání.
- Církev není „něco“ – kostel, ale církve jsou lidé. Původní řecké slovo *ekklésia* znamená „zavolání“, „vy-volání“ ze starého způsobu života k novému s Ježíšem. Do církve tedy patří jenom ti lidé, kteří se obrátili a jsou skrze Ježíše zachráněni.

Člověk na své cestě potřebuje druhého člověka. Individualismus vede k extrémismu, sektářství, blouznění bez sebereflexe anebo k vychladnutí duchovního života.

- Obraz těla – může být malíček bez ruky? (Smysl společenství víry: vztahy, podpora, růst, nemocnice, policie, vojsko, škola...) Upozorněme, že uvěřit neznamená opustit svá dosavadní přátelství.
- Místo, kde nemusíme nosit masky, hrát role a nikdo nás neodsuzuje, nezávidí, nepomlouvá a nepoměřuje se s námi. Takové místo je nesmírně ozdravné a všichni po něm touží.

Jak přemýšlel o církvi Ježíš? (Mt 16,13-20)

- V. 18: Ježíš buduje církev (jde mu o ni).
- V. 18: Církvi je dána zvláštní moc, ani brány pekelné/smrti ji nepřemohou (je v ní jistá ochrana duchovního života).
- V. 19: Má klíče od nebeského království. (Kdo z nás by někomu svěřil klíče? Ježíš musí církvi velmi důvěřovat.)
- V. 19: „*Odmítneš..., přijmeš...*“ – Církvi je svěřena obrovská zodpovědnost. (Její rozhodnutí mají být tak dobrá, že i samo nebe je bere za svá). Realita pokulhává...
- Ježíš s církvi počítá, on sám ji buduje, věří jí...

Poslání církve

- Oslavovat Boha. (Ř 15,5-6) (Na čem, na kom, má být vidět, že Bůh je dobrý, spravedlivý, milující, než na nějakých konkrétních lidech?)
- Nést evangelium světu. (Mt 28,18-20) (Církev zde není sama pro sebe, nemá odpovídat na své vlastní otázky vzniklé svou

subkulturou. Je zde pro všechny lidi a má odpovídat na otázky a potřeby okolní společnosti, žít v tomto světě, nikoli ve svém kostele.)

- Budovat společenství (*koinonia* - podílet, sdílet, blízkost). (Žd 10,24nn) Vytvářet prostředí vzájemnosti, pomoci, růstu. Místo, kde se žije podle Božích principů, nikoli podle hlavního proudu světa.

Úkol:

Pozvěme dotyčného do církve, na skupinku, akci...

Duchovní svět

- Před touto lekcí doporučíme ke zhlédnutí:
 - DVD Psychotronika, KMS Praha
 - nebo: www.youtube.com/watch?v=bWNwIUBUVmE
- Je dobré, když se dobře připravíme a zjistíme si, co nejvíce o duchovních proudech, se kterými má dotyčný zkušenost. Naše dobrá orientace v daném tématu je nutná, abychom mohli mluvit o duchovním světě.
- Duchovní vlivy, síly, bytosti existují a funguje to! Někdy jde o kamufláž, jindy o setkání se skutečným duchovním (kartářky, horoskopy, psychotronika, věštění, vyvolávání duchů zemřelých,...). *Měl dotyčný někdy zkušenost s „duchovním“?*

Pohled Bible

- Bible rozlišuje jednoznačně mezi duchovním světem, který má zdroj v Bohu a duchovním světem ve vzpouře proti Bohu.
- Víra je jistými dveřmi do duchovního světa. Důvěrou navazujeme vztah. Pokud ho navazujeme s duchovním světem, který je ve vzpouře vůči Bohu, pak na nás tento svět bude mít vliv. Bude nás odvádět od skutečného Boha, bude nás stále více zotročovat, pěstovat závislost a nutnost doptávání se.
- Dt 18,10-14; Sk 19,18-20 (viz též Lv 19,31; Oz 4,12-14). Okultismus, věštění, čarodějnictví, zaklínání, vyvolávání duchů zemřelých a různé formy jasnovidectví jsou Bohu ohavností a duchovním smilstvem!!! Jsou zde dva břehy: Boží a ten druhý. Vysvětleme biblický pohled na vysoko postaveného anděla

nebe Lucifera (Světloňoše) a jeho vzpouru a pád spolu se stržením 1/3 tvorů nebe. (Iz 14,12-15; Zj 12,4)

Konkrétní praxe

- věštění: geopatogenní zóny, proutkaření, kyvadélka, karty, křišťálová koule, jasnovidectví, čtení z ruky, z rukopisů, snů (snáře),
- astrologie: horoskopy, práce se zvěrokruhem (Iz 47,12-13),
- okultní léčitelství: léčitelé s kyvadélky, předávání energie, Reiki, práce s aurou, uzdravování skrze kameny – krystaly, určité druhy akupunktury, homeopatie ve svém základu...,
- magie, čarování: talismany, pověry, jakýkoli způsob, kdy skrze nějaký úkon ovlivňujeme a uvolňujeme síly (duchovní, života),
- psychotronika, parapsychologie,
- spiritismus: vyvolávání duchů, kontakt, komunikace se zemřelým... ,
- uctívání jiných bohů: jiná náboženství než víra v Hospodina jako jediného Boha,
- některé bojové sporty, jóga (jako filosofie) a jiná cvičení spojená s prací s vlastní energií a vyprazdňováním mysli,
- aj.

Princip „doptávání se“

- Věštění, astrologie, léčitelství, psychotronika stojí na principu „doptávání se“. Je jedno, jaké se k tomu používá médium (karty, kyvadélko, horoskop, hvězdy, kávová sedlina...), ale princip je vždy stejný:
 - Dotyčný se doptává v duchu a dostává odpovědi. Na některé otázky nemohou přicházet odpovědi

na základě energie či nějakého proudění (např. znalost odhadní ceny starožitnosti na momentálním trhu).

- Kdo dává odpovědi? Kdo tedy léčí? Kdo říká, co se stane a jaká budoucnost nás čeká? Bůh to není!

Co s tím?

Od těchto věcí je třeba se distancovat, a pokud jsme s nimi měli něco do činění, jasně a konkrétně to vyznat Bohu jako hřích. Obrazně řečeno uzavřít otevřené dveře a nechat Boha, aby nás očistil od pošpinění se „temnotou“.

Nabídněme dotyčnému společnou modlitbu za tyto věci, pokud je za co se modlit a vyznávat.

K promýšlení – jiné silné destruktivní vlivy pro duchovní život: neodpuštění, vzpoura proti autoritám, závislosti, pýcha,...

Základy duchovního života

Příručka pro vedoucího

(Verze 4+4)

Druhé vydání, Brno 2019

Vydal Sbor Církve bratrské v Brně – Betanie

www.betanie.cz

© 2019 Petr Dvořáček

petr.dvoracek@cb.cz

Grafická úprava, sazba: Aleš Kratochvíl

Piktogramy: Freepik ze www.flaticon.com,

Noun Project a Aleš Kratochvíl

www.betanie.cz